

«خیابان قطار»، زندگی عادی کنار خطر و هیجان

شهر هانوی در ویتنام دیدنی‌های زیادی دارد؛ اما دنیا آن را به خاطر «خیابان قطار» می‌شناسد؛ خیابانی باریک و پر جمعیت که دو طرفش پر است از خانه، رستوران، کافه و مغازه و... همه چیز عادی است تا هر چند ساعت یک بار قطاری از وسطش بگذرد و جریان عادی زندگی را مختل کند

ZENDEGI-SALAM

ضمیمه روزنامه خراسان

چهارشنبه ۲۰ فروردین ۱۴۰۴

۱۰ شوال ۱۴۴۶ • ۹ آوریل ۲۰۲۵

شماره ۲۱۷۳۹

۲۹۵۸

سید سوزنا ساداتی | روزنامه نگار

پرونده

تصور کنید در حال خوردن قهوه روی یک نیمکت چوبی قدیمی هستید که سکوت پیرامونتان با بوق گوش خراش یک قطار که در حال نزدیک شدن است، شکسته می‌شود. همه آدم‌هایی که در حال و هوای خودشان بودند، گوشی به دست می‌شوند تا از حضور قطار که از بین خانه‌ها، کافه‌ها و کنار بازی بچه‌ها می‌گذرد فیلم بگیرند. جالب نیست؟! این موضوع اتفاقی است که هر روز در «خیابان قطار» شهر هانوی ویتنام می‌افتد؛ خیابانی که طی سال‌های اخیر به یکی از مهم‌ترین جاذبه‌های گردشگری ویتنام تبدیل شده، محلی که جریان زندگی روزمره مردم محلی با حرکت منظم قطارها در تعادل عجیبی قرار دارد. این خیابان باریک در قلب هانوی، داستانی از تعامل انسان‌ها با محیط و سازگاری با شرایط خاص زندگی است که البته کلی گردشگر خارجی جذب می‌کند و مخالفان جدی هم دارد. در این پرونده با ما همراه باشید تا تاریخ، فرهنگ و سبک زندگی این خیابان و حتی خود شهر هانوی را بررسی کنیم.

تاریخچه خیابان قطار : از استعمار فرانسه تا امروز

ساخت خط آهنی که «خیابان قطار» امروز بر روی آن قرار گرفته، مربوط به دوران استعمار فرانسه در اواخر قرن نوزدهم و اوایل قرن بیستم است. طبق طرح‌ریزی فرانسوی‌ها، شبکه‌ای از خطوط راه‌آهن به عنوان یکی از ابزارهای اصلی تسلط بر قلمروهای مستعمراتی طراحی و اجرایی شد. هدف این خطوط راه‌آهن، افزایش سهولت دسترسی به منابع طبیعی ویتنام و انتقال سریع کالا و محصولات کشاورزی به بنادر دریایی بود. کم‌کم خیابان قطار که بخشی از این پروژه‌های استعماری بود، به منطقه‌ای استراتژیک تبدیل شد. دلیل این انتخاب نزدیکی محله به خطوط ارتباطی اصلی میان شهرها و بنادر مهم، از جمله بندر حیاتی هایفونگ بود. با گذر سال‌ها و پس از پایان استعمار فرانسه، مردم محلی به دلیل کمبود فضا و منابع، شروع به ساخت خانه‌هایی در اطراف این مسیر کردند. این خانه‌ها ابتدا

درس‌های زندگی کنار ریل‌ها

زندگی در خیابان قطار، داستانی منحصر به فرد از تعامل مردم با عنصر خطر است. این خیابان نه تنها محل زندگی بلکه مرکز تعاملات اجتماعی هم به شمار می‌آید. روزانه حداقل دو بار، قطارهای مسافربری و باری از این خیابان عبور می‌کنند. صدای آژیری که چند دقیقه قبل از ورود قطار شنیده می‌شود، برای ساکنان محلی به نشانه‌ای آشنا تبدیل شده است. مردم

بلافاصله صدای هاومیزهای خود را کنار می‌کشند و کودکان به خانه‌ها برمی‌گردند. لحظه‌ای سکوت و آرامش کوتاه در خیابان برقرار می‌شود تا قطار با گرد و خاک و سروصدای بلند خود عبور کند و خیابان دوباره به حالت عادی باز گردد. اما شاید عجیب‌ترین نکته این باشد که برای مردم این خیابان، شرایط به حدی عادی شده که حتی سخت محسوب نمی‌شود.

کودکان در نزدیکی ریل‌ها بازی می‌کنند، مادر بزرگ‌ها وسایلشان را کنار ریل‌ها پهن کرده، مشغول پخت‌و‌پز می‌شوند و زندگی روزمره همچنان جاری است. شاید این خیابان تنها جایی در جهان باشد که تعامل با خطر هر روز انجام شده و مردم به شکلی خاص با این شرایط کنار می‌آیند. البته این روند هر روزه که برای گردشگران هیجان هم دارد گاه به بروز خطراتی نیز منجر می‌شود که نیازمند مدیریت دقیق تر است.

سبک زندگی مردم در عجیب‌ترین خیابان جهان

زندگی در خیابان قطار هانوی ترکیبی شگفت‌انگیز از سنت و بقاست. اگر چه خطر هر روز در این محل پرسه می‌زند، اما سبک زندگی اصیل و محلی مردم همچنان الهام‌بخش است. روایت‌هایی از زنان که در حال دوخت لباس یا شستن ظرف‌ها هستند، صدای بازی و شوخی کودکان، بوی غذاهای محلی و رطوبت هوای استوایی، ترکیبی نادر از فرهنگ، رنگ و صداهاست که هر بازدیدکننده‌ای را مسحور می‌کند. این خیابان، بخشی از زندگی روزمره است، نه صرفاً یک صحنه برای عکس‌های اینستاگرامی. مردم محلی، این خیابان را بخشی از هویت خود می‌دانند و به آن عشق می‌ورزند. شاید داستان مادری که با دلسوزی در حال محافظت از کودکانش در هنگام عبور قطار است، یا پیرمردی که در کافه‌اش مشغول سروچای گرم است، تمثیلی از چالاک‌ی و انعطاف‌پذیری انسان‌ها در شرایط سخت باشد. ارتباط پیچیده و عمیق مردم هانوی با خیابان قطار، نمادی از نزاع بین حفظ هویت فرهنگی و یکپارچگی اقتصادی است. داستان‌هایی از تعامل اجتماعی میان ساکنان و گردشگران می‌تواند ابعاد جدیدی از زندگی و بقا در این خیابان را روشن کند. روایت‌هایی از دلسوزی مردم محلی که گردشگران را از خطرات آگاه می‌کنند، یا داستان‌هایی از تعاملات پر شور میان ساکنان و بازدیدکنندگان که به اشتراک گذاری تجربیات فرهنگی منجر می‌شود، مثالی از زیبایی و تنوع فرهنگی موجود در این خیابان است.

هانوی؛ شهری فراتر از خیابان قطار

البته هانوی، پایتخت ویتنام، شهری فراتر از «خیابان قطار» است و دیدنی‌های زیادی دارد. این شهر که به «پاریس شرق» هم شناخته شده، تلفیقی است از طبیعت بکر، تاریخ غنی و زندگی شهری مدرن. محله قدیمی هانوی با خیابان‌های باریک خود، فروشگاه‌های کوچک و بازارهای محلی، جایی است که تاریخ و فرهنگ این کشور به وضوح قابل مشاهده است. دریاچه هوان کیم، قلب تپنده‌ای که روایتگر افسانه‌های قدیمی ویتنام است، یکی از مقاصد محبوب گردشگران به شمار می‌آید. بر اساس افسانه‌ها، امپراتور لی لوئی با استفاده از شمشیر جادویی که توسط الهه‌ای آبی به او اعطا شد، قوم متجاوز را از شکست داد. پس از پایان جنگ، او شمشیر را به دریاچه بازگرداند و از آن زمان، این دریاچه به عنوان یکی از نمادهای قدرت معجزه‌آسا و جادویی در هانوی شناخته شده است. گردشگران از سراسر جهان به این دریاچه سفر می‌کنند تا از زیبایی‌های آن لذت ببرند و داستان‌های محلی را کشف کنند. مکان‌هایی مثل آرگ تاگ لاگ که در فهرست میراث جهانی یونسکو قرار دارد، خانه اپرای هانوی و معابد متعدد، همگی نمونه‌هایی از تاریخ غنی و فرهنگی عمیق این شهر هستند. این مکان‌ها به گردشگران فرصتی می‌دهند تا عمیق‌تر در فرهنگ شگفت‌انگیز ویتنام غوطه‌ور شوند و ارتباط نزدیکی با تاریخ و سرگذشت این ملت برقرار کنند.

آیا «خیابان قطار» مصداق گردشگری سیاه محسوب می‌شود؟

گردشگری سیاه (Dark Tourism)، معمولاً به نوعی گردشگری اطلاق می‌شود که بازدید از مکان‌های مرتبط با مرگ، فاجعه، یا اتفاقات تراژیک تاریخی را شامل می‌شود. این نوع گردشگری غالباً در مکان‌هایی مانند اردوگاه‌های کار اجباری، سایت‌های جنگی، موزه‌های قتل عام، یا مناطق آسیب‌دیده از بلاهای طبیعی اتفاق می‌افتد. خیابان قطار هانوی، با وجود جذابیت و خطرات بالقوه‌ای که دارد، به طور کامل در دسته گردشگری سیاه قرار نمی‌گیرد، اما می‌تواند برخی از ویژگی‌های آن را داشته باشد. در ادامه این موضوع بررسی می‌شود:

بازارهای محلی، و نحوه مدیریت خطر توسط ساکنان باشند. این تعامل، فضایی شاد و مثبت ایجاد کرده است که متفاوت از فضای سنگین و تراژیک مکان‌های گردشگری سیاه است.

چرا «خیابان قطار» تا حدی شباهت به گردشگری سیاه دارد؟

حضور خطرات واقعی: زندگی در خیابان قطار و حضور مداوم قطارهایی که به فاصله چند سانتی‌متری از خانه‌ها و کافه‌ها عبور می‌کنند، خطر بالقوه‌ای برای بازدیدکنندگان و ساکنان به همراه دارد. برخی از افراد، به ویژه گردشگران، برای ثبت تصاویر از لحظات عبور

چرا خیابان قطار هانوی گردشگری سیاه نیست؟

ماهیت غیر تراژیک مکان: خیابان قطار هانوی برخلاف مکان‌های گردشگری سیاه، به طور مستقیم با مرگ، فاجعه یا تراژدی تاریخی مرتبط نیست و اگر چه خطرات بالقوه‌ای مانند برخورد قطار با افراد وجود دارد، خود خیابان داستانی از زندگی و سازگاری انسان‌ها را روایت می‌کند، نه اتفاقی غم‌انگیز یا درناک.

تمرکز بر زندگی و فرهنگ: خیابان قطار هانوی بیشتر بر سبک زندگی مردم محلی، هنر سازگاری و تعامل فرهنگی میان بازدیدکنندگان و ساکنان تأکید دارد. گردشگران به آن‌جا می‌روند تا شاهد زندگی روزمره،

قطار، خود را در وضعیت‌های خطرناک قرار می‌دهند. این مخاطرات واقعی گاهی اوقات یادآور تجربه‌های ترسناک و پر هیجان است که در برخی انواع گردشگری سیاه مدنظر قرار می‌گیرند.

بخشی از جذابیت خیابان قطار برای گردشگران، هیجان ناشی از نزدیک بودن به قطارهایی است که با سرعت از میان خیابان عبور می‌کنند. این «هیجان خطرناک» که برخی گردشگران به دنبال آن هستند، شباهت‌هایی به بخشی از انگیزه‌های گردشگری سیاه دارد؛ یعنی جست‌وجوی تجربه‌هایی که به نوعی با مرزهای خطر و ناخوشایندی همراه هستند.

جست‌وجوی حس ترس کنترل‌شده: بسیاری از گردشگران به خیابان قطار هانوی می‌آیند تا هیجان ناشی از خطر را تجربه کنند، در حالی که می‌دانند اساساً بسیار کم احتمال دارد اتفاق فاجعه‌آمیزی رخ دهد. این نوع جست‌وجوی «ترس کنترل‌شده» یا «هیجان قابل پیش‌بینی» شباهتی کوچک به گردشگری سیاه دارد، که در آن مردم به مکان‌های تاریخی یا محیط‌های پر چالش می‌روند تا حس خاصی را تجربه کنند.